

NÉVADÓ

ISMERETLEN

A két különálló város: Pest és Buda nevéből összetett Budapest szót latin és magyar szövegekben a XVI. századtól — a krakkói egyetem anyakönyvében pedig már 1499-ben! — jegyezték.

Buda...

— Ami a nevet, a neveket illeti: Buda nem volt a legendás hun vezér, Attila székvárosa. A Buda név sem kapcsolható Attila fivéréhez. Eredetét régebben a szláv buda „bódé” szóból magyarázták. Tévesen. Továbbá nyelvészetileg nem igazolható, hogy Buda a szláv voda „víz” változata; akár csak a török but (a), bud (a) azaz: „ág”. Az Árpád-kori Magyarországon viszont a Buda személynév elterjedt. Kétségtelen: a város nevét Buda férfiúról nyerte. Maga a Buda név eredete ismeretlen.

...Pest

— Tény: az i. sz. II. századában Ptolemaiosz az itt élő-lakó szarmaták városát „Pession”-nak nevezte. A szláv Pest szó pedig már a X. században ismert a magyar nyelvben. „Öse” a bolgár—szláv pest = kemen-ce. Ugyanezt jelentette a város középkori német Ofen és francia Paele neve is. Mindehhez a középkori Magyarországon e szóval kapcsolott helynév a Dunántúltól Erdélyig gyakori. Viszont a bolgár—szlávban és a magyarban egyaránt jelentett sütő-és mészégető kemencét.

Budapest

— Tévedés; hogy Budapest névadója Széchenyi István lenne. A legnagyobb magyar támogatni támogatta ez elnevezést is. Több más javaslattal, mint Honderü, Bájkert, Üdvlak, Hunvár, Attila — az első magyar királyra emlékeztető —, Istvándi, Istvánhely, Istvánhíd. Ismeretes: az 1872: XXXVI. törvénycikk mondta ki a két város, továbbá Óbuda és a Margitsziget egyesítését „Buda-Pest főváros” néven. A három helység képviselő-testületeiből alakult közös közgyűlésen, 1873. március 20-án — az akkori helyesírási szabályokkal ellentétben — a „Budapest” kifejezést használták. A hivatalos lap 1873. január 23-i száma még Buda-Pestről kelteződik. Másnap viszont már egybeírták a két nevet.